

**Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАНУ
Кафедра садово-паркового господарства**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ,
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА,
УРБООКОЛОГІЇ ТА ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ**

16-17 вересня 2021 року

Біла Церква – 2021

Сопушинський І.М., Кополовець Я.М., Поляк В.В. ОСОБЛИВОСТІ БІОЛОГІЧНОГО УРАЖЕННЯ СТОВБУРНОЇ ДЕРЕВИНИ ЯЛИЦІ БІЛОЇ ТРУТОВИКОМ ГАРТІГА В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ.....	100
Демешук В.А. ОБҐРУНТУВАННЯ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОМОБІЛЬНОЇ МАШИНИ ДЛЯ ЕКОЛОГІЧНОГО САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА	103
Джинчарадзе Е. Г. НАКОПИЧЕННЯ РАДІОНУКЛІДІВ ЛІСОВИМИ ЯГОДАМИ...	105
Коваль І.М. РАДІАЛЬНИЙ ПРИРІСТ РОЗСІЯНО-СУДИННИХ ПОРІД В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ.....	106
Сенчук М.М. МЕХАНІЗОВАНЕ ВЕРМИКОПОСТУВАННЯ В САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	108
Шозиєва Ч.П. БІОІНДИКАЦІЯ ВОДНИХ МЕСТООБИТАНИЙ С ДІАТОМОВИМИ ВОДРОСЛЯМИ В ГОРАХ ПАМИРА.....	110

ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ У САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Макарчук В.В. ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	115
Струтинська Ю.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОГЛЯДУ ЗА ЗЕЛЕНИМИ НАСАДЖЕННЯМИ НА САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТАХ м. БІЛА ЦЕРКВА.....	117
Роговський С.В., Стаднік Л.І., Струтинська Ю.В., Доміловська Г.О. СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА СУЧАСНА РОЛЬ САДОВИХ ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ.....	119

Секція 4.
ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ
У САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

УДК 349.2

МАКАРЧУК В.В., канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПРАЦІ
В САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

В тезах розглядаються деякі правові аспекти охорони праці в садово-парковому господарстві. Проаналізовано основні положення вітчизняного законодавства стосовно охорони праці в сфері садово-паркового господарства.

Ключові слова: охорона праці, безпека праці, стандартизація, трудове право, садово-паркове господарство.

Охорона життя і здоров'я людини, її безпека та недоторканість є пріоритетними напрямками соціальної політики держави. Створення здорових і безпечних умов праці в нашій країні є справою не тільки держави, а й інших учасників правовідносин. Охорона праці є багатоаспектним явищем, що має соціальне, правове та економічне значення для сталого розвитку людини, суспільства та держави.

Агропромисловий комплекс залишається однією з найперспективніших сфер економіки України, а садово-паркове господарство відіграє важливу роль. Одним із питань, що потребують особливої уваги є дотримання вимог охорони праці у цій сфері.

Правове значення охорони праці полягає в тому, що це важливий правовий інститут трудового права, що відповідає за забезпечення безпечних та здорових умов праці. До складових правового інституту охорони праці в трудовому праві слід включати, на думку Собкаря А., «... лише групи таких норм, які безпосередньо спрямовані на виконання завдання охорони праці - збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності. Зокрема, до елементів структури правового інституту охорони праці він відносить: 1) загальні положення охорони праці (загальні засади правового регулювання охорони праці, найбільш загальні (статусні) права та обов'язки працівника та роботодавця); 2) технічні в своїй основі норми та правила техніки безпеки та виробничої санітарії; 3) норми, що регулюють організаційні відносини у сфері охорони праці (зокрема, щодо локального управління охороною праці); 4) спеціальні правові норми, що забезпечують диференційоване правове регулювання охорони праці окремих категорій працівників» [1, с. 85-86].

Базується законодавство України про охорону праці на конституційному праві всіх громадян України на належні, безпечні і здорові умови праці, гарантовані ст. 43 Конституції України. Інші статті Конституції встановлюють право громадян на соціальний захист, що включає право забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності (ст. 46); охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49); право знати свої права та обов'язки (ст. 57) та інші загальні права громадян, в тому числі, право на охорону праці [2].

Базовим документом, що визначає права та обов'язки працівників, юридичну відповідальність і організацію щодо охорони здоров'я і забезпеченню безпечних умов праці – є Кодекс законів про працю України. Правове регулювання охорони праці не обмежується главою XI «Охорона праці» зазначеного вище кодексу, тому норми щодо охорони праці також містяться в багатьох статтях інших глав: «Трудовий договір», «Робочий час», «Час відпочинку», «Праця жінок», «Праця молоді», «Професійні спілки», «Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю» [3].

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності. Він визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності на належні, безпечні і здорові умови праці, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища та встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні [4]. Відповідно інші нормативно-правові акти в сфері охорони праці мають відповідати не тільки Конституції та іншим Законам України, а в першу чергу вказаному Закону.

Законом України «Про стандартизацію» встановлено два рівні стандартизації залежно від рівня суб'єкта стандартизації, що приймає стандарти: національні стандарти, прийняті національними органом стандартизації та стандарти, прийняті підприємствами. Пунктом 1 частини першої статті 16 цього Закону встановлено, що підприємства, установи та організації мають право у відповідних сферах діяльності та з урахуванням своїх господарських і професійних потреб організовувати та виконувати роботи із стандартизації, зокрема: розробляти, приймати, перевіряти, переглядати та скасовувати стандарти, кодекси ustalеної практики, технічні умови і зміни до них, встановлювати процедури їх розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та застосування [5]. Тобто законодавство передбачає низку відповідних механізмів для створення необхідного стандарту, тобто суб'єкт господарювання має право створювати і вводити в дію свій власний документ, розроблений за своїми власними правилами враховуючи специфіку своєї діяльності. Конкретні положення і заходи щодо охорони праці і техніки безпеки для підприємств, організацій і установ, можуть передбачатися у відповідному колективному договорі.

Наприклад, «Правила охорони праці в міському зеленому господарстві» НПАОП 02.0-1.07-00 поширюються на працівників підприємств та організацій України, незалежно від форм власності та підпорядкованості, які виконують роботи на об'єктах міського зеленого господарства. Правила встановлюють вимоги безпеки, гігієни праці та виробничого середовища до технологічних процесів, пов'язаних зі створенням, доглядом, вирощуванням та утриманням зелених насаджень в міських парках і скверах, на вулицях і територіях житлової забудови, а також в розплідниках, парниках, оранжереях і теплицях [6, с. 1-2]. Також в цих правилах є нормативні посилання на законодавчу базу в даній сфері.

Зазначимо, що в науковій літературі часто поняття охорони праці асоціюють з безпекою праці. На думку Цопи В., це не зовсім правильно, оскільки термін «безпека праці» не визначено у законодавстві України. Термін «безпека праці» зазвичай

застосовується до об'єктів матеріального виробництва (промисловості, транспорту), що відповідно виключають можливість впливу шкідливих та небезпечних факторів на працівників [7, с. 165]. Безпека ж, як вказано в «Словнику української мови» - «це стан, коли комусь чи чомусь небудь ніхто і ніщо не загрожує» [8, с. 136]. Таким чином, в основі визначення «безпека праці» покладено саме «охорону праці», що має довшу історію застосування і більше використовується у сучасних наукових дослідженнях в цій сфері.

Отже, на даний час система охорони праці в садово-парковому господарстві має базуватися не тільки на правових заходах з боку держави, але й на участі суб'єктів трудових правовідносин щодо збереження належного фізичного стану працівника, що тісно пов'язано з економічним і соціальним благополуччям роботодавця та дозволяє уникнути багатьох проблем.

Список літератури

1. Собакарь А.О. Структура правового інституту охорони праці. *Право і суспільство*. Дніпро, 2016. № 2-2 С. 81-86.
URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/2_2016/part_2/17.pdf.
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
4. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
5. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>.
6. Правила охорони праці в міському зеленому господарстві : затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 10.06. 2000 р. № 270. URL: http://normativ.info/list_files.php?put=excel_base/norms/npraor.csv&n=467.
7. Цопа В. Принципи, структура та процес керування ризиками. *Охорона праці*. Київ, 2019. № 1. С. 26-29.
8. Словник української мови : у 20 т. / НАН України. Київ : Український мовно-інформаційний фонд, 2010. Т. 1 : А-Б. 912 с. URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=3405&page=136>.

УДК 635.92:712.4(477.41)

СТРУТИНСЬКА Ю.В., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОГЛЯДУ ЗА ЗЕЛЕНИМИ НАСАДЖЕННЯМИ НА САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТАХ м. БІЛА ЦЕРКВА

Досліджено садово-паркові об'єкти м. Біла Церква. Проаналізовано досвід організації догляду за зеленими насадженнями, організації моніторингу стану об'єктів благоустрою.

Ключові слова: садово-паркові об'єкти, організація, моніторинг, зелені насадження, міська дендрофлора, догляд, садово-паркове господарство.

Садово-паркові об'єкти завжди були центральною частиною міського життя. Це місця відпочинку, розваг, рекреації та оздоровлення міських жителів. Але сьогодні такі об'єкти зіткнулися з серйозними проблемами, починаючи від недостат-